

Referat fra møte i Den nasjonale tuberkulosekomiteen

Dato og tid	4. juni kl 093.0 til 15.30
Sted	Helsedirektoratets lokaler, Vitaminveien 4, Storo
Møteleder	Mona Drage, LHL
Referent	Ingebjørg Skrindo, Helsedirektoratet
Deltakere - fysisk	Mona Drage Sigrid Solhaug Hans-Johnny S Nilsen Eli Sagvik Einar Sagberg Mone Kildal Renate Bendiksen Jacob Dag Berlid (FHI) David Nilssen (Hdir) Jon Himar iversen (Hdir) Ragnhild Holst (Hdir) Laila Sortvik Nilssen (Hdir) Einar Heldal (FHI)
Deltakere - digitalt	Anne Reigstad Karine Nordstrand
Fraværende (ikke dekket av stedfortreder)	Anne Ma Dyrhol Rise John-Espen Gjøn
Referatet ble godkjent	20. mai 2025 av Tuberkulosekomiteen

1. Velkommen og presentasjonsrunde

- Fungerende avdelingsdirektør for avdeling Samfunnshelse i Helsedirektoratet Knut Berglund, ønsket velkommen til møtet. Deretter overtok leder av Tuberkulosekomiteen Mona Drage møteledelsen.
- Referatet fra forrige møte i Tuberkulosekomiteen ble godkjent uten bemerkninger.
- Helsedirektoratet informerte om status for tuberkulosescreening av flyktninger:
 - Tuberkuloselogistikken har gått nokså bra med det moderate antallet ankomster vi har hatt i år, med noen unntak. Det er fortsatt behov for en digital løsning for informasjonsflyt, noe det jobbes med Vi håper å kunne ta i bruk kjernejournal for tuberkulosesvar, kanskje allerede rundt årsskiftet.
 - Det kom frem at det også brukes mye tid på å få tak i selve prøvesvarene der man vet hvor og når prøven er tatt. Her er det også behov for forbedringer.
- Oppfølging av formuleringer rundt DOT
 - Avsnitt 9.2 "Organisering av behandling ved tuberkuløs sykdom" er oppdatert.
- Psykososial oppfølging
 - Avsnittet om psykososial oppfølging skal skrives om slik at det ikke fremstår som normerende etter nye føringer. Dessverre kan ikke lenke til skjemaet HSCL-10 legges inn da dette skjemaet er lisensiert.

2. Epidemiologisk situasjon ved Jacob Dag Berild, Folkehelseinstituttet

Se vedlagte presentasjon for epidemiologisk oversikt. Noen kommentarer:

- 2023 ser ut til å være året med færrest tuberkulose tilfeller, totalt 150 tilfeller.
- Nesten 40 tilfeller av tuberkulose funnet hos personer født i Ukraina i 2023.
- Omtrent halvparten av tilfellene finnes ved screening, mange har lite symptomer.
- Det er en økning i MDR tuberkulose.
- Diskusjon:
 - Flere opplever økning i tuberkulose tilfeller nå i 2024.
 - Det ser ut til å være en ytterligere økning i MDR tuberkulose i 2024.
 - Bekymring for gravide.
 - Det mangler en beskrivelse av forebyggende behandling av MDR kontakter i veilederen.
 - Ønske om at behandling med kortere kur beskrives i veilederen.

3. Informasjon om omorganiseringen og overordnede føringer for tuberkuloseområdet ved Helsedirektoratet

Helsedirektoratet informerte kort om viktigste endringene Helse- og omsorgsdepartementet har pålagt etatene å gjøre på tuberkuloseområdet etter gjennomgangen av den sentrale helseforvaltningen i 2023.

Hovedkonklusjon etter gjennomgangen var at Helsedirektoratets myndighetsfunksjon skulle styrkes samtidig som Folkehelseinstituttet skulle styrkes som faginstitut. Det innebærer at myndighetsoppgaver knyttet til smittevernet mot tuberkulose skal ligge i Helsedirektoratet, mens Folkehelseinstituttet fortsatt skal overvåke forekomsten av tuberkulose i Norge, være faglig støtte for tuberkulosekoordinatorerne og i tett samarbeid med disse gi råd og veiledning til institusjoner, leger og annet helsepersonell samt utføre nødvendige mikrobiologiske referansetjenester (Forskrift om tuberkulosekontroll § 4-5). Årsrapporten om tuberkulose vil fortsatt ligge hos FHI.

Noen viktige endringer:

- Helsedirektoratet skal fastsette hvilke land som skal anses å ha høy forekomst av tuberkulose (Forskrift om tuberkulosekontroll § 3-1). I praksis vil dette gjøres ved at Helsedirektoratet retter en forespørsel til Folkehelseinstituttet om vurdering av eventuelle endringer av denne lista.
- Helsedirektoratet skal overta sekretariatet for Tuberkulosekomiteen.
- Folkehelseinstituttet skal ikke utgi normerende produkter. Tuberkuloseveilederen må derfor gjennomgås og endres etter de nye føringene, og kan ikke bestå i sin nåværende form hos FHI.

Se for øvrig vedlagte presentasjon.

Diskusjon rundt veilederen ble i hovedsak utsatt til sak 6.

4. Kasuistikkdiskusjon

Informasjon om en kasuistikk ble sendt ut av et av medlemmene på forhånd som også ledet diskusjonen.

5. Tilgang på legemidler ved Laila Sortvik Nilssen, Helsedirektoratet

Se vedlagte presentasjon.

Noen hovedpunkter:

- Det er ingen store endringer i forsyningssituasjonen for tuberkulosemedikamenter, men fortsatt vanskelig å få tak i mange medikamenter. Gamle, billige medikamenter gir lite initiativ for produsentene slik at selv land med lav forekomst og høy betalingsevne, strever med å få tak i medikamentene.
- Revidert grossistforskrift forplikter alle grossister som leverer til apotek å beredskapssikre i henhold til liste.
- Ansvar for beredskap og forsyningssikkerhet for legemidler og medisinsk utstyr samles i Direktoratet for medisinske produkter (DMP) fra 1. januar 2024.

6. Tuberkuloseveilederen ved Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet

- Pågående arbeid med gjennomgang av Tuberkuloseveilederen og fordeling av ansvar og oppgaver etter gjennomgangen av den nasjonale helseforvaltningen ble lagt frem av Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet sammen. Blant annet ble det informert om:
 - Helsedirektoratet sine normerende produkter.
 - Folkehelseinstituttets arbeid med å gjøre om sine veiledere til håndbøker.
 - Helsedirektoratet har begynt på en prosess for å lage et normerende produkt om tuberkulose, men prosessen er langsom og omfattende.
 - Diskusjonen om hvilke temaer som skal ivaretas hvor er ikke ferdig. Et bilde av foreløpige vurderinger ble lagt frem. Mye er fortsatt uavklart.
 - Vi ønsker å koordinere arbeidet med den nye håndboka i infeksjonsmedisin dersom det er mulig.
- Diskusjon:
 - Det er stor bekymring i Tuberkulosekomiteen vedrørende splitting av dokumentet. Det er nettopp det at Norge har et samlet, felles produkt, som er vår styrke i arbeidet.
 - Det ble løftet frem synspunkter på at oppbyggingen av "Antibiotika i sykehus", som er et normerende produkt fra Helsedirektoratet, ikke vil egne seg for tuberkulose. Det er vanskelig å få erfaring med tuberkulose. Det er derfor viktig at all viktig informasjon blir lest og ikke skjult bak knapper.
 - Det er viktig at det/de produktene vi får, fortsatt oppfattes og kan brukes som et helhetlig dokument.
 - Det er behov for gjennomgang og hyppig revisjon av behandlingsretningslinjene, noe som er en utfordring uansett hvor denne delen ligger.

7. Tuberkulosekomiteen fremover – revisjon av mandat for Tuberkulosekomiteen, innspill

- Gjeldende mandat for Tuberkulosekomiteen og behov for revisjon ble diskutert.
- Forslag til revidert mandat er vedlagt.

8. Hva er ønskelig å følge opp på neste møte, og når ønsker vi å holde neste møte?

Vi planlegger neste møte i høst, ca. november slik som tidligere.

Innspill til tema:

- Status på arbeidet med Tuberkuloseveilederen
- Kasuistikk-diskusjoner
- Informasjon om eventuelle føringer fra HOD etter planlagt møte om tuberkulosearbeidet i høst
- Behandling med Rifampicin
- Føringer for behandling og oppfølging av latent tuberkulose. Dette gjøres til dels ulikt i landet.
- Oppdatering om infeksjonsmedisinsk metodebok.
- Tilgang på legemidler – oppfølging.
- MIS.

9. Eventuelt og avslutning

- MSIS: Innspill fra tuberkulosekoordinator om at melding til dem ofte glemmes nå som MSIS har blitt elektronisk.
- Rifampicin og MDR: Alle positive pasienter blir testet for resistens i Norge.

Vedlegg:

1. Medlemmer i Tuberkulosekomiteen
2. Utkast til revidert mandat for Tuberkulosekomiteen
3. Generell informasjon om sekretariatet til Tuberkulosekomiteen i Helsedirektoratet (kontaktinfo, lenke til nettsider m.m.)
4. Presentasjon fra møtet